

Emlékeztető. Legyen

$$x, c \in \mathbb{R} \quad \text{és} \quad a_n \in \mathbb{R} \quad (n \in \mathbb{N}_0).$$

A

$$\sum_{n=0}^{\infty} (a_n(x-c)^n)$$

sort a_n **együtthatójú**, c **középpontú hatványsornak** neveztük. A hatványsor **konvergenciahalmaza**nak neveztük a

$$KH \left(\sum_{n=0}^{\infty} (a_n(x-c)^n) \right) := \left\{ x \in \mathbb{R} : \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-c)^n \in \mathbb{R} \right\}$$

számhalmazt.

Emlékeztető. A

$$\sum_{n=0}^{\infty} (a_n(x-c)^n) \quad (x \in \mathbb{R})$$

hatványsor összegfüggvényének neveztük az

$$f(x) := \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-c)^n \quad \left(x \in KH \left(\sum_{n=0}^{\infty} (a_n(x-c)^n) \right) \right)$$

függvényt.

Tétel. Tegyük fel, hogy a

$$\sum_{n=0}^{\infty} (a_n(t-c)^n) \quad (t \in \mathbb{R}), \quad \text{ill.} \quad \sum_{n=0}^{\infty} (b_n(t-c)^n) \quad (t \in \mathbb{R})$$

hatványsorok konvergenciasugara

$$R_a \in (0, +\infty], \quad \text{ill.} \quad R_b \in (0, +\infty],$$

majd legyen

$$R := \min\{R_a, R_b\},$$

továbbá jelölje f , ill. g az összegfüggvényüket:

$$f(x) := \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-c)^n \quad (x \in (c-R_a, c+R_a)),$$

ill

$$g(x) := \sum_{n=0}^{\infty} b_n(x-c)^n \quad (x \in (c-R_b, c+R_b)).$$

Ekkor bármely $\lambda \in \mathbb{R}$ esetén a $\lambda \cdot f$, $f + g$ és az $f \cdot g$ függvények felírhatók az alábbi hatványsorok összegeként:

$$1. \quad (\lambda \cdot f)(x) = \sum_{n=0}^{\infty} (\lambda \cdot a_n)(x-c)^n \quad (x \in (c-R, c+R));$$

$$2. (f + g)(x) = \sum_{n=0}^{\infty} (a_n + b_n)(x - c)^n \quad (x \in (c - R, c + R));$$

$$3. (f \cdot g)(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\sum_{k=0}^n a_k b_{n-k} \right) (x - c)^n \quad (x \in (c - R, c + R)).$$

Emlékeztető. Tetszőleges $x \in \mathbb{R}$ szám esetén

$$\exp(x) := \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!} \quad (x \in \mathbb{R}),$$

$$\sin(x) := \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{(2k+1)!} \quad (x \in \mathbb{R}), \quad \cos(x) := \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \quad (x \in \mathbb{R}),$$

$$\operatorname{sh}(x) := \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^{2k+1}}{(2k+1)!} \quad (x \in \mathbb{R}), \quad \operatorname{ch}(x) := \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^{2k}}{(2k)!} \quad (x \in \mathbb{R}).$$

Feladat. Határozzuk meg az alábbi hatványsorok konvergenciasugarát és konvergenciahalmazát!

$$1. \sum \left(\left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \cdot x^n \right) \quad (x \in \mathbb{R});$$

Legyen

$$a_n := \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ekkor

$$\sqrt[n]{|a_n|} = 1 + \frac{1}{n} \longrightarrow 1 \quad (n \rightarrow \infty),$$

így a hatványsor konvergenciasugara 1: $|x| < 1$ esetén konvergens, $|x| > 1$ esetén divergens. Ha $|x| = 1$, azaz $x = \pm 1$, akkor

$$\pm \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \longrightarrow \pm e \neq 0 \quad (n \rightarrow \infty)$$

következtében $\sum (a_n)$ divergens, így a hatványsor konvergenciahalmaza a $(-1, 1)$ intervallum.

$$2. \sum \left(\frac{(n!)^2}{(2n)!} \cdot (x+2)^n \right) \quad (x \in \mathbb{R});$$

Legyen

$$a_n := \frac{(n!)^2}{(2n)!} \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ekkor

$$\lim \left(\left| \frac{a_n}{a_{n+1}} \right| \right) = \lim \left(\frac{(n!)^2}{(2n)!} \cdot \frac{(2n+2)!}{((n+1)!)^2} \right) = \lim \left(\frac{(2n+1)(2n+2)}{(n+1)^2} \right) = \lim \left(\frac{4n^2 + 6n + 2}{n^2 + 2n + 1} \right) = 4,$$

így a hatványsor konvergenciasugara 4. Mivel

$$|x+2| < 4 \quad \Longleftrightarrow \quad -4 < x+2 < 4 \quad \Longleftrightarrow \quad -6 < x < 2,$$

ezért a hatványsor $x \in (-6, 2)$ esetén konvergens, $x \in \mathbb{R} \setminus [-6, 2]$ esetén divergens. Ha $x \in \{-6, 2\}$, akkor legyen

$$\xi_n := \left| \frac{(n!)^2}{(2n)!} \cdot (\pm 4)^n \right| \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ekkor

$$\frac{\xi_{n+1}}{\xi_n} = \frac{4n^2 + 6n + 4}{4n^2 + 6n + 2} > 1,$$

így $0 \leq \xi_n < \xi_{n+1}$, tehát a $(\xi_n) \notin c_0 / (\xi_n)$ nem nullsorozat/, következésképpen

$$\text{KH} \left(\sum (a_n x^n) \right) = (-6, 2).$$

$$3. \sum \left(\frac{3^n + (-2)^n}{n} \cdot x^n \right) \quad (x \in \mathbb{R});$$

Legyen

$$a_n := \frac{3^n + (-2)^n}{n} \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ekkor

$$\begin{aligned} \lim \left(\left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| \right) &= \lim \left(\left| \frac{3^{n+1} + (-2)^{n+1}}{n+1} \cdot \frac{n}{3^n + (-2)^n} \right| \right) = \\ &= \lim \left(\left| \frac{n}{n+1} \cdot \frac{3^{n+1} + (-2)^{n+1}}{3^n + (-2)^n} \right| \right) = \lim \left(\left| \frac{n}{n+1} \cdot \frac{3 - 2 \left(\frac{-2}{3} \right)^n}{1 + \left(\frac{-2}{3} \right)^n} \right| \right) = 3. \end{aligned}$$

Így a hatványsor konvergenciasugara $\frac{1}{3}$: $|x| < \frac{1}{3}$ esetén konvergens, $|x| > \frac{1}{3}$ esetén pedig divergens.

$$|x| = \frac{1}{3} \iff x = \pm \frac{1}{3}.$$

Világos, hogy $x = \frac{1}{3}$ esetén a sor minorálható a $\sum_{n=1} \left(\frac{1}{3n}\right)$ divergens sorral, így maga is divergens,

$x = -\frac{1}{3}$ esetén a sor a

$$\sum_{n=1} \frac{(-1)^n}{n} \quad \text{és a} \quad \sum_{n=1} \frac{1}{n} \left(\frac{2}{3}\right)^n$$

konvergens sorok összege, így maga is konvergens. Tehát

$$\text{KH} \left(\sum (a_n x^n) \right) = \left[-\frac{1}{3}, \frac{1}{3} \right].$$

$$4. \sum \left(\frac{2^n}{n+3} \cdot (x-3)^n \right) \quad (x \in \mathbb{R});$$

Legyen

$$a_n := \frac{2^n}{n+3} \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ekkor

$$\sqrt[n]{|a_n|} = \frac{2}{\sqrt[n]{n+3}} \rightarrow 2 \quad (n \rightarrow \infty),$$

ui. az $n \rightarrow \infty$ határesetben

$$1 \leftarrow \sqrt[n]{n} \leq \sqrt[n]{n+3} \leq \sqrt[n]{n+3n} = \sqrt[n]{4} \cdot \sqrt[n]{n} \rightarrow 1 \cdot 1 = 1.$$

Így a hatványsor konvergenciasugara $\frac{1}{2}$.

$$|x-3| < \frac{1}{2} \iff -\frac{1}{2} < x-3 < \frac{1}{2} \iff \frac{5}{2} < x < \frac{7}{2}.$$

Ez azt jelenti, hogy a hatványsor $x \in \left(\frac{5}{2}, \frac{7}{2}\right)$ esetén konvergens, $x \in \mathbb{R} \setminus \left[\frac{5}{2}, \frac{7}{2}\right]$ esetén pedig divergens. Ha

- $x = \frac{5}{2}$, akkor a

$$\sum \left(\frac{(-1)^n}{n+3} \right)$$

sor a Leibniz-kritérium következtében konvergens;

- $x = \frac{7}{2}$, akkor a

$$\sum \left(\frac{1}{n+3} \right)$$

sor a Leibniz-kritérium következtében konvergens;

- $x = \frac{7}{2}$, akkor a

$$\sum \left(\frac{1}{n+3} \right)$$

sor divergens.

Mindez azt jelenti, hogy

$$\text{KH} \left(\sum (a_n (x-3)^n) \right) = \left[\frac{5}{2}, \frac{7}{2} \right).$$

$$5. \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{n!}{\alpha^{n^2}} \cdot x^n \right) \quad (\alpha \in (1, +\infty), x \in \mathbb{R});$$

Legyen

$$a_n := \frac{n!}{\alpha^{n^2}} \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ekkor

$$\lim \left(\left| \frac{a_n}{a_{n+1}} \right| \right) = \lim \left(\frac{n!}{\alpha^{n^2}} \cdot \frac{\alpha^{(n+1)^2}}{(n+1)!} \right) = \lim \left(\frac{\alpha^{2n+1}}{n+1} \right) = +\infty,$$

így a hatványsor konvergenciasugara $+\infty$, tehát konvergenciahalmaza $\mathbb{R}$.

Megjegyezzük, hogy ha

$$a_n := \frac{n+1}{\alpha^{2n+1}} = \frac{1}{\alpha} \cdot n \left(\frac{1}{\alpha^2} \right)^n + \frac{1}{\alpha^{2n+1}} \quad (n \in \mathbb{N}),$$

akkor $\lim(a_n) = 0$, így a tetszőleges $n \in \mathbb{N}$ index esetén fennálló $a_n > 0$ reláció következtében

$$\lim \left(\frac{\alpha^{2n+1}}{n+1} \right) = \lim \left(\frac{1}{a_n} \right) = +\infty.$$

$$6. \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2^{n-1}}{2n-1} \cdot (3x-1)^n \right) \quad (x \in \mathbb{R});$$

Látható, hogy

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2^{n-1}}{2n-1} \cdot (3x-1)^n \right) = \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2^{n-1} \cdot 3^n}{2n-1} \cdot \left(x - \frac{1}{3} \right)^n \right).$$

Ha

$$a_n := \frac{2^{n-1} \cdot 3^n}{2n-1} \quad (n \in \mathbb{N}),$$

akkor

$$\sqrt[n]{|a_n|} = \sqrt[n]{\frac{2^{n-1} \cdot 3^n}{4n-2}} = \frac{6}{\sqrt[n]{4n-2}} \rightarrow 6 \quad (n \rightarrow \infty),$$

ui. az $n \rightarrow \infty$ határesetben

$$1 \leftarrow \sqrt[n]{n} \leq \sqrt[n]{4n-2} \leq \sqrt[n]{10n} = \sqrt[n]{10} \cdot \sqrt[n]{n} \rightarrow 1.$$

Így a hatványsor konvergenciasugara: $\frac{1}{6}$. Mivel

$$\left|x - \frac{1}{3}\right| < \frac{1}{6} \iff -\frac{1}{6} < x - \frac{1}{3} < \frac{1}{6} \iff \frac{1}{6} < x < \frac{1}{2},$$

ezért a hatványsor $x \in (\frac{1}{6}, \frac{1}{2})$ esetén konvergens, $x \in \mathbb{R} \setminus [\frac{1}{6}, \frac{1}{2}]$ esetén pedig divergens. Ha $x = \frac{1}{6}$, akkor a

$$\sum_{n=1} \left(\frac{(-1)^n}{4n-2} \right)$$

sor a Leibniz-kritérium következtében konvergens. Ha $x = \frac{1}{2}$, akkor a

$$\sum_{n=1} \left(\frac{2^{n-1}}{2n-1} \left(\frac{1}{2} \right)^n \right) = \sum_{n=1} \left(\frac{1}{4n-2} \right)$$

sor divergens, hiszen

$$\frac{1}{4n-2} \geq \frac{1}{4} \cdot \frac{1}{n}.$$

Tehát

$$\text{KH} \left(\sum_{n=1} \left(\frac{2^{n-1}}{2n-1} \cdot (3x-1)^n \right) \right) = \left[\frac{1}{6}, \frac{1}{2} \right).$$

$$7. \sum_{n=1} \left(\frac{3^{-n}}{\sqrt{n^3+n+1}} \cdot (3x+1)^n \right) \quad (x \in \mathbb{R});$$

Látható, hogy

$$\sum_{n=1} \left(\frac{3^{-n}}{\sqrt{n^3+n+1}} \cdot (3x+1)^n \right) = \sum_{n=1} \left(\frac{1}{\sqrt{n^3+n+1}} \cdot \left(x + \frac{1}{3} \right)^n \right).$$

Ha

$$a_n := \frac{1}{\sqrt{n^3+n+1}} \quad (n \in \mathbb{N}),$$

akkor az $n \rightarrow \infty$ határátmenetben

$$\begin{aligned} \left| \frac{a_n}{a_{n+1}} \right| &= \frac{\sqrt{(n+1)^3 + (n+1) + 1}}{\sqrt{n^3 + n + 1}} = \frac{\sqrt{n^3 + 3n^2 + 4n + 3}}{\sqrt{n^3 + n + 1}} = \\ &= \frac{\sqrt{1 + \frac{3}{n} + \frac{4}{n^2} + \frac{3}{n^3}}}{\sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{n^3}}} \rightarrow \frac{\sqrt{1}}{\sqrt{1}} = 1. \end{aligned}$$

Így a hatványsor konvergenciasugara: 1. Mivel

$$\left| x + \frac{1}{3} \right| < 1 \iff -1 < x + \frac{1}{3} < 1 \iff -\frac{4}{3} < x < \frac{2}{3},$$

ezért a hatványsor $x \in \left(-\frac{4}{3}, \frac{2}{3}\right)$ esetén konvergens, $x \in \mathbb{R} \setminus \left[-\frac{4}{3}, \frac{2}{3}\right]$ esetén pedig divergens. Ha $x = -\frac{4}{3}$, akkor a

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{\sqrt{n^3 + n + 1}} \right)$$

konvergens, ui. a $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{n^{3/2}} \right)$ sor konvergens majoránsa:

$$\frac{1}{\sqrt{n^3 + n + 1}} \leq \frac{1}{\sqrt{n^3}} = \frac{1}{n^{3/2}} \quad (n \in \mathbb{N}).$$

Ha $x = \frac{2}{3}$, akkor a

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{(-1)^n}{\sqrt{n^3 + n + 1}} \right)$$

sor a Leibniz-kritérium következtében konvergens, Tehát

$$\text{KH} \left(\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3^{-n}}{\sqrt{n^3 + n + 1}} \cdot (3x + 1)^n \right) \right) = \left[-\frac{4}{3}, \frac{2}{3} \right]. \quad \blacksquare$$

Feladat. Állítsuk elő a következő függvényeket vagy egy alkalmas leszűkítésüket 0-középpontú hatványsorok összegfüggvényeként:

$$1. \ f(x) := \frac{1+x}{1-x^2} \ (x \in \mathbb{R} \setminus \{-1, 1\});$$

Ha $x \in \mathbb{R}: |x| < 1$, akkor

$$\frac{1+x}{1-x^2} = (1+x) \cdot \frac{1}{1-x^2} = (1+x) \cdot \sum_{n=0}^{\infty} (x^2)^n = \sum_{n=0}^{\infty} x^{2n} + \sum_{n=0}^{\infty} x^{2n+1} = \sum_{n=0}^{\infty} x^n.$$

VAGY:

$$|x| < 1 \quad \Rightarrow \quad \frac{1+x}{1-x^2} = \frac{1}{1-x} = \sum_{n=0}^{\infty} x^n.$$

$$2. \ f(x) := \frac{1-x}{1-x^2} \ (x \in \mathbb{R} \setminus \{-1, 1\});$$

Ha $x \in \mathbb{R}$: $|x| < 1$, akkor

$$\frac{1-x}{1-x^2} = (1-x) \cdot \frac{1}{1-x^2} = (1-x) \cdot \sum_{n=0}^{\infty} (x^2)^n = \sum_{n=0}^{\infty} x^{2n} - \sum_{n=0}^{\infty} x^{2n+1} = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n x^n.$$

VAGY:

$$|x| < 1 \quad \Rightarrow \quad \frac{1-x}{1-x^2} = \frac{1}{1+x} = \frac{1}{1-(-x)} = \sum_{n=0}^{\infty} (-x)^n = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n x^n.$$

$$3. \ f(x) := \frac{1}{1+x^2} \ (x \in \mathbb{R});$$

Világos, hogy bármely $x \in \mathbb{R}$, $|x^2| < 1$, azaz $x \in (-1, 1)$ esetén

$$\frac{1}{1+x^2} = \frac{1}{1-(-x^2)} = \sum_{n=0}^{\infty} (-x^2)^n = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n x^{2n} = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (x-0)^n,$$

ahol

$$a_n := \begin{cases} (-1)^{n/2} & (n \equiv 0 \ (2)), \\ 0 & (n \equiv 1 \ (2)). \end{cases}$$

$$4. \ f(x) := \frac{x}{x^2-5x+6} \ (x \in \mathbb{R} \setminus \{2, 3\}).$$

Mivel bármely $x \in \mathbb{R} \setminus \{2, 3\}$ esetén

$$\frac{x}{x^2-5x+6} = \frac{x}{(x-2)(x-3)} = \frac{3(x-2)-2(x-3)}{(x-2)(x-3)} = \frac{3}{x-3} - \frac{2}{x-2} = -\frac{1}{1-\frac{x}{3}} + \frac{1}{1-\frac{x}{2}},$$

ezért tetszőleges

$$x \in \mathbb{R}, \quad |x| < \min\{2, 3\} = 2$$

számra

$$\frac{x}{x^2 - 5x + 6} = - \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{x}{3}\right)^n + \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{x}{2}\right)^n = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{1}{2^n} - \frac{1}{3^n}\right) x^n.$$

$$\begin{aligned} \frac{x}{(x-a)(x-(a+k))} &= \frac{1}{k} \cdot \frac{kx}{(x-a)(x-(a+k))} = \frac{1}{k} \cdot \frac{(a+k)(x-a) - a(x-(a+k))}{(x-a)(x-(a+k))} = \\ &= \frac{1}{k} \cdot \left\{ \frac{(a+k)}{x-(a+k)} - \frac{a}{x-a} \right\} \end{aligned}$$

(fentebb az $a := 2$, ill. $k := 1$ esettel volt dolgunk). ■

Feladat. Legyen a

$$\sum_{n=0}^{\infty} (a_n x^n) \quad (x \in \mathbb{R})$$

hatványsor konvergenciasugara: ρ , összegfüggvénye f . Mutassuk meg, hogy ekkor fennáll a következő egyenlőség!

$$\frac{f(x)}{1-x} = \sum_{n=0}^{\infty} (a_0 + \dots + a_n) x^n \quad (x \in \mathbb{R} : |x| < \min\{1, \rho\}).$$

Ha $x \in \mathbb{R} : |x| < \min\{1, \rho\}$, akkor

$$\begin{aligned} \frac{f(x)}{1-x} &= f(x) \cdot \frac{1}{1-x} = \left(\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n \right) \cdot \left(\sum_{n=0}^{\infty} x^n \right) = \\ &= \sum_{n=0}^{\infty} \sum_{k=0}^n a_k \cdot x^k \cdot x^{n-k} = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\sum_{k=0}^n a_k \right) x^n = \sum_{n=0}^{\infty} (a_0 + \dots + a_n) x^n. \quad \blacksquare \end{aligned}$$

Feladat. Adjunk meg olyan $R > 0$ valós számot és (u_n) sorozatot, amelyekkel

$$\frac{2x+4}{(x-3)(3x+1)} = \sum_{n=0}^{\infty} u_n \cdot x^n \quad (x \in (-R, R))$$

teljesül!

tesztölges $x \in \mathbb{R} \setminus \{-1/3; 3\}$ esetén $\leftarrow$ tetszőleges

$$\frac{2x+4}{(x-3)(3x+1)} = \frac{(3x+1) - (x-3)}{(x-3)(3x+1)} = \frac{1}{x-3} - \frac{1}{3x+1}$$

és

$$\frac{1}{x-3} = \frac{1}{3\left(1-\frac{x}{3}\right)} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{3} \left(\frac{x}{3}\right)^n = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{3^{n+1}} x^n \quad (x \in (-3, 3)),$$

ill.

$$\frac{1}{3x+1} = \frac{1}{1-(-3x)} = \sum_{n=0}^{\infty} (-3x)^n = \sum_{n=0}^{\infty} (-3)^n x^n \quad \left(|x| < \frac{1}{3}\right).$$

Így bármely

$$x \in (-3, 3) \cap \left(-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}\right) = \left(-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}\right)$$

esetén

$$\frac{2x+4}{(x-3)(3x+1)} = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{1}{3^{n+1}} - (-3)^n\right) x^n.$$

Ennélfogva

$$R = \frac{1}{3} \quad \text{és} \quad u_n = \frac{1}{3^{n+1}} - (-3)^n \quad (n \in \mathbb{N}). \quad \blacksquare$$

Feladat. Lássuk be, hogy bármely $x, y \in \mathbb{R}$ esetén fennállnak az alábbi egyenlőségek!

$$1. \quad \exp(x+y) = \exp(x) \exp(y);$$

Bármely $x, y \in \mathbb{R}$ számra

$$\begin{aligned} \exp(x) \exp(y) &= \left(\sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!} \right) \left(\sum_{k=0}^{\infty} \frac{y^k}{k!} \right) = \sum_{k=0}^{\infty} \sum_{l=0}^k \frac{x^l}{l!} \cdot \frac{y^{k-l}}{(k-l)!} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!} \sum_{l=0}^k k! \cdot \frac{x^l}{l!} \cdot \frac{y^{k-l}}{(k-l)!} = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!} \sum_{l=0}^k \binom{k}{l} x^l \cdot y^{k-l} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(x+y)^k}{k!} = \exp(x+y). \end{aligned}$$

$$2. \exp(-x) = \frac{1}{\exp(x)};$$

Bármely $x \in \mathbb{R}$ számra

$$\exp(x) \exp(-x) = \exp(x + (-x)) = \exp(0) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{0^k}{k!} = 1 + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{0^k}{k!} = 1 + 0 = 1.$$

$$3. \sin(2x) = 2 \sin(x) \cos(x);$$

Bármely $x \in \mathbb{R}$ számra

$$\begin{aligned} 2 \sin(x) \cos(x) &= 2 \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{(2k+1)!} \right) \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \right) = \\ &= 2 \sum_{k=0}^{\infty} \sum_{l=0}^k (-1)^l \frac{x^{2l+1}}{(2l+1)!} \cdot (-1)^{(k-l)} \frac{x^{2(k-l)}}{(2(k-l))!} = \\ &= 2 \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{(2k+1)!} \sum_{l=0}^k (2k+1)! (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{(2l+1)! \cdot (2k-2l)!} = \\ &= 2 \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k+1)!} \sum_{l=0}^k \binom{2k+1}{2l+1} x^{2k+1} = 2 \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k+1)!} 2^{2k} x^{2k+1} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{(2x)^{2k+1}}{(2k+1)!} = \sin(2x), \end{aligned}$$

hiszen

$$\begin{aligned} \sum_{l=0}^k \binom{2k+1}{2l+1} &= \binom{2k+1}{1} + \sum_{l=1}^{k-1} \left\{ \binom{2k}{2l+1} + \binom{2k}{2l} \right\} + \binom{2k+1}{2k+1} = \\ &= 2k+1 + \sum_{l=2}^{2k-1} \binom{2k}{l} + 1 = \\ &= 2k+2 + \sum_{l=0}^{2k} \binom{2k}{l} - \binom{2k}{2k} - \binom{2k}{1} - \binom{2k}{0} = \\ &= 2k+2 + 2^{2k} - 1 - 2k - 1 = 2^{2k}. \end{aligned}$$

$$4. \cos^2(x) = \frac{1 + \cos(2x)}{2};$$

Bármely $x \in \mathbb{R}$ számra

$$\begin{aligned} \cos^2(x) &= \cos(x) \cos(x) = \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \right) \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \right) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \sum_{l=0}^k (-1)^l \frac{x^{2l}}{(2l)!} (-1)^{k-l} \frac{x^{2(k-l)}}{(2(k-l))!} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{(2k)!} \sum_{l=0}^k (2k)! (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2l)! \cdot (2(k-l))!} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \sum_{l=0}^k \binom{2k}{2l} = 1 + \sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \cdot \sum_{l=0}^k \binom{2k}{2l} = \\ &= 1 + \sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \cdot 2^{2k-1} = 1 + \frac{1}{2} \sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k}}{(2k)!} \cdot 2^{2k} = \\ &= 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{(2x)^{2k}}{(2k)!} = \frac{1 + \cos(2x)}{2}, \end{aligned}$$

hiszen

$$\begin{aligned} \sum_{l=0}^k \binom{2k}{2l} &= \binom{2k}{0} + \sum_{l=1}^{k-1} \binom{2k}{2l} + \binom{2k}{2k} = 1 + \sum_{l=1}^{k-1} \left\{ \binom{2k-1}{2l} + \binom{2k-1}{2l-1} \right\} + 1 = \\ &= 1 + \sum_{l=1}^{2k-2} \binom{2k-1}{l} + 1 = \sum_{l=0}^{2k-1} \binom{2k-1}{l} = 2^{2k-1}. \end{aligned}$$

$$5. \sin^2(x) = \frac{1 - \cos(2x)}{2};$$

Bármely $x \in \mathbb{R}$ számra

$$\begin{aligned} \sin^2(x) &= \sin(x) \sin(x) = \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{(2k+1)!} \right) \left(\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{(2k+1)!} \right) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \sum_{l=0}^k (-1)^l \frac{x^{2l+1}}{(2l+1)!} (-1)^{k-l} \frac{x^{2(k-l)+1}}{(2(k-l)+1)!} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{(2k+2)!} \sum_{l=0}^k (2k+2)! (-1)^k \frac{x^{2k+2}}{(2l+1)! \cdot (2(k-l)+1)!} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+2}}{(2k+2)!} \sum_{l=0}^k \binom{2k+2}{2l+1} = \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+2}}{(2k+2)!} \sum_{l=0}^k \binom{2k+2}{2l+1} = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+2}}{(2k+2)!} 2^{2k+1} = \frac{1}{2} \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+2}}{(2k+2)!} 2^{2k+2} = \\ &= \frac{1}{2} \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{(2x)^{2k+2}}{(2k+2)!} = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^{\infty} (-1)^{k-1} \frac{(2x)^{2k}}{(2k)!} = -\frac{1}{2} \sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \frac{(2x)^{2k}}{(2k)!} = \\ &= -\frac{1}{2} \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{(2x)^{2k}}{(2k)!} + \frac{1}{2} = \frac{1 - \cos(2x)}{2}, \end{aligned}$$

hiszen

$$\begin{aligned} \sum_{l=0}^k \binom{2k+2}{2l+1} &= \binom{2k+2}{1} + \sum_{l=1}^{k-1} \binom{2k+2}{2l+1} + \binom{2k+2}{2k+1} = \\ &= 2k+2 + \sum_{l=1}^{k-1} \left\{ \binom{2k+1}{2l+1} + \binom{2k+1}{2l} \right\} + 2k+2 = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= 4k + 4 + \sum_{l=2}^{2k+1} \binom{2k+1}{l} = 4k + 4 + \\
&\quad + \sum_{l=0}^{2k+1} \binom{2k+1}{l} - \binom{2k+1}{0} - \binom{2k+1}{1} - \binom{2k+1}{2k} - \binom{2k+1}{2k+1} = \\
&= 4k + 4 + 2^{2k+1} - 1 - (2k+1) - (2k+1) - 1 = 2^{2k+1}.
\end{aligned}$$

$$6. \cos^2(x) + \sin^2(x) = 1.$$

Bármely $x \in \mathbb{R}$ számra

$$\cos^2(x) + \sin^2(x) = \frac{1 + \cos(2x)}{2} + \frac{1 - \cos(2x)}{2} = \frac{2}{2} = 1.$$

$$7. \cos(2x) = \cos^2(x) - \sin^2(x).$$

Bármely $x \in \mathbb{R}$ számra

$$\cos^2(x) - \sin^2(x) = \frac{1 + \cos(2x)}{2} - \frac{1 - \cos(2x)}{2} = \frac{2 \cos(2x)}{2} = \cos(2x). \quad \blacksquare$$

Feladat. Írjuk fel az alábbi függvényeket 0 középpontú hatványsor összegeként!

$$1. f(x) := e^{-x^2/2} \quad (x \in \mathbb{R}),$$

Tetszőleges $x \in \mathbb{R}$ esetén

$$f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{\left(-\frac{x^2}{2}\right)^n}{n!} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(-2)^n n!} \cdot x^{2n}.$$

$$2. \ f(x) := \sin^2(x) \quad (x \in \mathbb{R}),$$

Mivel bármely $x \in \mathbb{R}$ esetén

$$\sin^2(x) = \frac{1 - \cos(2x)}{2},$$

ezért

$$\begin{aligned} \sin^2(x) &= \frac{1}{2} - \frac{1}{2} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(2x)^{2n}}{(2n)!} = \frac{1}{2} - \frac{1}{2} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{4^n x^{2n}}{(2n)!} = \\ &= \frac{1}{2} + \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-4)^n}{-2} \cdot \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \frac{1}{2} + \sum_{n=0}^{\infty} 2 \cdot (-4)^{n-1} \cdot \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \\ &= \frac{1}{2} - \frac{1}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} 2 \cdot (-4)^{n-1} \cdot \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2 \cdot (-4)^{n-1}}{(2n)!} \cdot x^{2n}. \end{aligned}$$

$$3. \ f(x) := \cos^2(x) \quad (x \in \mathbb{R}).$$

Mivel bármely $x \in \mathbb{R}$ esetén

$$\cos^2(x) = \frac{1 + \cos(2x)}{2},$$

ezért

$$\begin{aligned} \cos^2(x) &= \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(2x)^{2n}}{(2n)!} = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{2^{2n} x^{2n}}{(2n)!} = \\ &= \frac{1}{2} + \sum_{n=0}^{\infty} (-4)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (-4)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \\ &= 1 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-4)^n}{(2n)!} \cdot x^{2n}. \quad \blacksquare \end{aligned}$$

Házi feladat. Milyen $x, \alpha_k, \beta_k, \gamma_k \in \mathbb{R}$ esetén igazak az alábbi egyenlőségek?

$$1. \frac{1}{2-x} = \sum_{k=0}^{\infty} \alpha_k x^k;$$

Bármely $x \in \mathbb{K}: |x| < 2$ esetén

$$\frac{1}{2-x} = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{1-\frac{x}{2}} = \frac{1}{2} \cdot \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{x}{2}\right)^k = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{2^{k+1}} x^k.$$

$$2. \frac{1}{2-x} = \sum_{k=0}^{\infty} \beta_k x^{-k};$$

Tetszőleges $x \in \mathbb{K}: |x| > 2$ esetén

$$\frac{1}{2-x} = \frac{1}{x} \cdot \frac{-1}{1-\frac{2}{x}} = \frac{-1}{x} \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{2}{x}\right)^k = \sum_{k=0}^{\infty} -2^k x^{-(k+1)}.$$

$$3. \frac{x}{x^2-x-2} = \sum_{k=0}^{\infty} \gamma_k (x-1)^k.$$

Ha $x \in \mathbb{K}: |x-1| < \min\{1, 2\} = 1$, akkor

$$\begin{aligned} \frac{x}{x^2-x-2} &= \frac{x}{(x+1)(x-2)} = \frac{A}{x-2} + \frac{B}{x+1} = \\ &= \frac{(A+B)x + A - 2B}{(x+1)(x-2)} = \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{x-2} + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{x+1} = \\ &= \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{x-1-1} + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{x-1+2} = \\ &= \frac{-2}{3} \cdot \frac{1}{1-(x-1)} + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2-(1-x)} = \\ &= \frac{-2}{3} \cdot \frac{1}{1-(x-1)} + \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{1-\frac{1-x}{2}} = \\ &= \frac{-2}{3} \cdot \sum_{k=0}^{\infty} (x-1)^k + \frac{1}{6} \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{1-x}{2}\right)^k = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{(-1)^k}{6 \cdot 2^k} - \frac{2}{3}\right) (x-1)^k. \quad \blacksquare \end{aligned}$$